

Decret d'aprovació del Reglament regulador de les condicions i el procediment en l'execució de les penes i les mesures de treballs o serveis en benefici de la comunitat

Índex

[Mostra/Amaga]

- Article únic

El dia 22 d'abril de 1999, el Consell General va aprovar la Llei qualificada de la jurisdicció de menors, de modificació parcial del Codi penal i de la Llei qualificada de la Justícia, amb la finalitat de dotar el nostre ordenament jurídic d'una norma reguladora del procés i de les mesures aplicables als menors d'edat que han comès una infracció tipificada al Codi penal, i que acomplís alhora les garanties reconegudes a la Constitució i les disposicions de l'article 40 de la Convenció sobre els drets de l'infant, que Andorra va ratificar el 2 de gener de 1996.

Aquesta Llei estableix un marc jurídic flexible a l'efecte de determinar les mesures aplicables als menors infractors de la llei penal, d'acord amb l'interès del menor i la transcendència jurídica i social dels fets comesos, i confereix unes facultats àmplies a l'òrgan judicial per suspendre o substituir la resolució adoptada, o revisar les mesures imposades, tot plegat segons l'evolució de les circumstàncies personals, socials i familiars del menor. En aquest sentit, l'article 47 de la Llei esmentada preveu que l'aplicació de les mesures té com a finalitat primordial la integració del menor en la societat, i que aquestes mesures s'han d'orientar cap a la seva educació. Dins el ventall extens de les mesures disciplinàries que es poden imposar, es van introduir per primera vegada els serveis en benefici de la comunitat, que consisteixen en la realització d'una activitat a favor de la comunitat o de persones en una situació de precarietat, la naturalesa de la qual cal que tingui relació amb els fets comesos, sempre que sigui possible. I al mateix temps, s'encomana als serveis tècnics del Ministeri d'Interior la recerca d'aquesta activitat d'utilitat pública, com també el seguiment i l'avaluació posteriors del compliment de la mesura, en virtut de l'emissió de l'informe corresponent.

D'acord amb aquest mandat, durant els anys 1999 i 2000, i, posteriorment, l'any 2010, el Ministeri de Justícia i Interior va signar protocols de col·laboració amb els set comuns i amb la Creu Roja Andorrana. En virtut d'aquests protocols, les institucions esmentades van adquirir el compromís, dins de les seves possibilitats, de facilitar la realització d'una activitat d'utilitat pública per part dels menors infractors als quals s'havia imposat la mesura disciplinària de realització de serveis en benefici de la comunitat. Fins al dia d'avui, aquesta col·laboració s'ha desenvolupat amb un èxit notable.

Posteriorment, amb l'aprovació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal, es va establir una regulació punitiva que pretenia acomplir el principi de proporcionalitat, d'una banda, i fer possible la imposició de penes alternatives a la pena de presó, de l'altra. És per aquest motiu que es van introduir, entre d'altres, els treballs en benefici de la comunitat per als majors d'edat infractors de la norma penal, els quals es van configurar bé com una pena principal alternativa per a determinats delictes i contravencions penals, bé com una pena complementària, bé com una mesura substitutiva de les penes privatives de llibertat, bé com una obligació en la suspensió condicional qualificada de les penes. Tanmateix, la complexitat en l'execució d'aquestes penes o mesures alternatives, atribuïda de forma exclusiva als batlles i els tribunals, ha comportat que se'n fes un ús poc habitual.

Així doncs, per fomentar la imposició de les penes o les mesures alternatives de treballs en benefici de la comunitat, que tenen funció reeducadora i integradora, puix que se'n deriva la realització d'una activitat útil i profitosa per a la societat, que evita la ruptura familiar, social, escolar o laboral de la persona condemnada, i promou valors positius, com ara la solidaritat, la responsabilitat i el bé comú, en virtut de la Llei 17/2014, del 24 de juliol, qualificada de modificació de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre de 1998, es va modificar l'article 205 de la norma esmentada. D'acord amb aquesta modificació, s'ha traslladat la responsabilitat en l'execució dels treballs en benefici de la comunitat al ministeri encarregat de la justícia, sota el control del tribunal o el batlle competent, seguint el model emprat per la Llei qualificada de la jurisdicció de menors. I ensems, mitjançant la disposició final primera de la Llei 17/2014, s'han reformat diversos articles de la Llei qualificada de la jurisdicció de menors, a l'efecte de substituir les referències als serveis tècnics del Ministeri d'Interior per l'àrea competent del ministeri encarregat de la justícia.

En conseqüència, en ressurt que avui dia, l'execució material dels serveis o els treballs en benefici de la comunitat que hagin dictaminat els òrgans judicials, tant si es tracta de menors d'edat com de majors d'edat, correspon a la nova Àrea de Justícia Juvenil i Mesures Penals Alternatives, que substitueix la desapareguda Àrea de Menors, i que per raó del contingut de les competències que té atribuïdes, s'ha fet dependre orgànicament del ministeri encarregat de la justícia en lloc del ministeri encarregat de l'interior.

Per tant, a fi que aquesta execució es pugui dur a terme de forma ordenada, unitària i amb una seguretat jurídica suficient, esdevé necessari establir per la via reglamentària les condicions d'aquesta execució i el procediment que cal seguir a aquest efecte.

Aquest Reglament es desglossa en tretze articles, el primer dels quals en defineix l'objecte, tot fent remissió a les disposicions legals de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal i de la Llei qualificada de la jurisdicció de menors que emparen les competències del ministeri competent en matèria de justícia als efectes que ens ocupen. Seguidament, l'article 2 reprèn la definició dels treballs en benefici de la comunitat continguda al Codi penal, malgrat que es respecten les especificitats conceptuals contingudes en la Llei

qualificada de la jurisdicció de menors; es fa èmfasi en el consentiment necessari de la persona condemnada a la qual s'imposa una pena o una mesura de treballs o serveis en benefici de la comunitat, i s'incideix en la finalitat i els requisits que informen l'execució d'aquests treballs o serveis i que es contenen en les dos normes esmentades, en concret pel que fa a la durada diària i total, i a la compatibilitat amb les activitats laborals o escolars.

En virtut de l'article 3 es relacionen les entitats públiques i privades que són o poden ser col·laboradores en la realització de treballs o serveis en benefici de la comunitat, que desenvolupen activitats d'utilitat o d'interès per a la col·lectivitat sense ànim de lucre, i s'estableix la necessitat que, amb caràcter previ, s'hagi establert el conveni de col·laboració oportú amb el ministeri competent en matèria de justícia, llevat que es tracti de l'Administració general o l'Administració de justícia.

Els articles 4 a 7 detallen el procediment que l'Àrea de Justícia Juvenil i Mesures Penals Alternatives ha d'acomplir un cop la resolució judicial que imposa la pena o la mesura de treballs o serveis en benefici de la comunitat ha esdevingut ferma. Així, després de la comunicació efectuada per l'òrgan judicial competent, s'obre l'expedient corresponent i es convoca per primera vegada la persona condemnada a l'efecte de fer-ne una valoració inicial i, sense perjudici que pugui exposar les circumstàncies que impedeixen o dificulten la realització dels treballs o els serveis seleccionats, o que pugui proposar-ne d'alternatius, es formalitza una proposta que ha d'aprovar l'òrgan judicial competent, sempre que l'entitat col·laboradora escaient s'hagi compromès prèviament en aquest sentit. Si té lloc l'aprovació judicial, es torna a convocar la persona condemnada per tal que accepti la realització dels treballs o els serveis que conté el document de compromís corresponent, un cop se l'ha informat de les circumstàncies vinculades al desenvolupament dels treballs o els serveis projectats, i alhora se li fan els advertiments vinculats a l'incompliment o l'existència d'incidències rellevants en aquest desenvolupament. En canvi, si l'òrgan judicial no aprova la proposta, cal iniciar de nou el procediment establert a l'efecte de fer una nova proposta. L'article 7 també relaciona les circumstàncies que es consideren incidències rellevants o incompliments.

Els articles 8 i 9 fan referència als supòsits que donen lloc a la modificació de la data prevista de finalització dels treballs o els serveis, i a la modificació d'aquests treballs o els serveis pròpiament dita, en què segons escaigui s'ha de procurar mantenir-los en la mesura que sigui possible o, en cas contrari, s'ha de reprendre el procediment fixat als articles 5 a 7. D'altra banda, també s'incideix en la suspensió d'aquests treballs o serveis. L'article 10 regula les obligacions d'informació a càrrec de les entitats col·laboradores, a l'efecte que l'Àrea de Justícia Juvenil i Mesures Penals Alternatives pugui acomplir la tasca de seguiment i control, que es concreta en l'emissió d'informes de seguiment, informes derivats de l'existència d'incidències rellevants o incompliments, i un informe de valoració final. Pel que fa a l'article 11, ressenya els casos que motiven l'arxivament de l'expedient.

Finalment, els articles 12 i 13 estableixen les disposicions oportunes en matèria de seguretat social, de seguretat i salut en el treball i de responsabilitat civil en relació amb les persones que compleixen una pena o una mesura de treballs o serveis en benefici de la comunitat.

Ateses les consideracions esmentades, a proposta del ministre de Justícia i Interior, el Govern, en la sessió del 17 de desembre del 2014, aprova aquest Decret amb el contingut següent:

Article únic

S'aprova el Reglament regulador de les condicions i el procediment en l'execució de les penes i les mesures de treballs o serveis en benefici de la comunitat, que entrarà en vigor el dia 3 de març del 2015.

Registreu-vos a LesLleis.com per
accedir al contingut complert d'aquesta pàgina.

